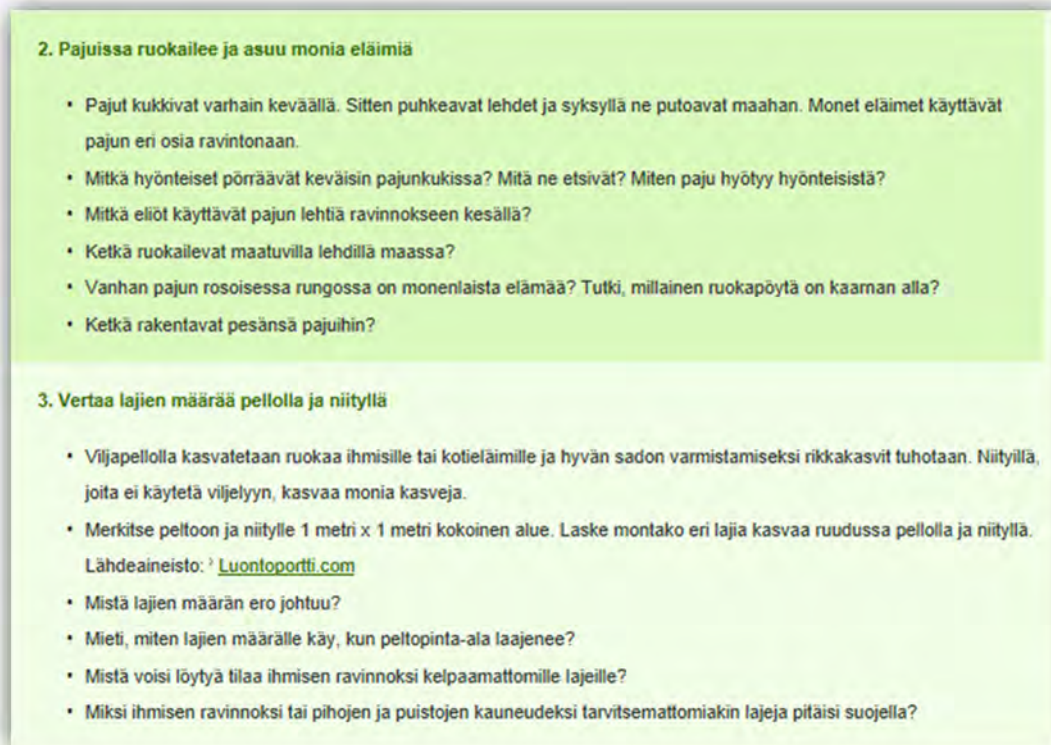

Indikaattori 22: Opetussuunnitelma

Päivitetty: 3/2015, Milja Heikkinen

2. Pajuissa ruokailee ja asuu monia eläimiä

- Pajut kukkivat varhain keväällä. Sitten puhkeavat lehdet ja syksyllä ne putoavat maahan. Monet eläimet käyttävät pajun eri osia ravintonaan.
- Mitkä hyönteiset pörräävät keväisin pajunkukissa? Mitä ne etsivät? Miten paju hyötyy hyönteisistä?
- Mitkä eliöt käyttävät pajun lehtiä ravinnokseen kesällä?
- Ketkä ruokailevat maatuville lehdillä maassa?
- Vanhan pajun rosoisessa rungossa on monenlaista elämää? Tutki, millainen ruokapöytä on kaarnan alla?
- Ketkä rakentavat pesänsä pajuihin?

3. Vertaa lajien määrää pellolla ja niityllä

- Viljapellolla kasvatetaan ruokaa ihmisille tai kotieläimille ja hyvän sadon varmistamiseksi rikkakasvit tuhotaan. Niityillä, joita ei käytetä viljelyyn, kasvaa monia kasveja.
- Merkitse peltoon ja niitylle 1 metri x 1 metri kokoinen alue. Laske montako eri lajia kasvaa ruudussa pellolla ja niityllä. Lähdeaineisto: Luontoportti.com
- Mistä lajien määrän ero johtuu?
- Mieti, miten lajien määrälle käy, kun peltopinta-ala laajenee?
- Mistä voisi löytyä tilaa ihmisen ravinnoksi kelpaamattomille lajeille?
- Miksi ihmisen ravinnoksi tai pihojen ja puistojen kauneudeksi tarvitsemattomiakin lajeja pitäisi suojella?

Kuva: Luonnon monimuotoisuuden liittyviä tehtäviä ja tausta-aineistoja alaluokkalaisille. Opetushallitus on koonnut esimerkkejä eri luokkatasoille sopivista luonnon monimuotoisuuden liittyvistä tehtävistä edu.fi - verkkopalveluun. Palvelu auttaa opettajia opetuksen suunnittelussa. (Kuva: opettajille suunnattu Opetushallituksen verkkopalvelu edu.fi)

Indikaattorin tila Helsingissä:

Luonnon monimuotoisuuden liittyvät sisällöt ovat osa valtakunnallista opetussuunnitelmaa kaikilla peruskoulun luokkatasoilla. Valtakunnallisessa opetussuunnitelmassa¹ todetaan, että opetuksen tavoitteena on kehittää oppilaiden ympäristötietoisuutta ja halua suojella luonnon monimuotoisuutta. Valtakunnallisissa kriteereissä peruskoulun päättötodistuksen biologian arvosanaan 8 eli hyvä (asteikolla 4 – 10) vaaditaan muun muassa seuraavia luonnon monimuotoisuuden liittyviä tietoja ja taitoja:

”Oppilas osaa kuvata monimuotoisuuden merkitystä ekosysteemien toiminnalle sekä pohtia metsien kestävän käytön merkitystä eliöille ja ihmiselle.

Oppilas tunnistaa lähiympäristön tyypillisiä eliölajeja ja ymmärtää niiden merkityksen luonnon monimuotoisuudelle.

Oppilas osaa kuvata miten elämä ja luonnon monimuotoisuus ovat kehittyneet maapallolla evoluution tuloksena.

Oppilas osaa perustella esimerkkien avulla miten luonnossa toimitaan kestävällä ja luonnon monimuotoisuutta säilyttävällä tavalla.”

¹ Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014, Opetushallitus

Valtakunnallinen opetussuunnitelma ohjaa kunta- ja koulutasolla laadittavien opetussuunnitelmien laatimista.

Indikaattorin pisteytys:

Luonnon monimuotoisuus opetussuunnitelmissa:

0 pistettä: ei sisälly

1 piste: on harkittu

2 pistettä: on suunniteltu

3 pistettä: ollaan lisäämässä

4 pistettä: sisältyy 2014

Indikaattorin seuranta:

Indikaattoria seurataan opetussuunnitelmien uudistamisen yhteydessä. Indikaattorista saatu tulos on erinomainen, joten seurannan tavoitteena on, ettei tulos laske. Tällä hetkellä ei vaikuta todennäköiseltä, että luonnon monimuotoisuutta pyrittäisiin poistamaan opetussuunnitelmista. Indikaattoriin voisi harkita kaupunkikohtaista lisätavoitetta.

Yhteyshenkilö (etunimi.sukunimi@hel.fi):

Kaisa Pajanen, johtava ympäristökasvattaja, Ympäristönsuojeluosasto, Helsingin kaupungin ympäristökeskus